

1989 om sognebåndsløsning og kirkelig betjening af folkekirken medlemmer, der lå til grund for den eksisterende lovgivning, var der opstillet en række, kriterier for »særlig tilknytning«.

Der er imidlertid aldrig udstedt en bekendtgørelse vedrørende særlig tilknytning til trods for, at det i bemærkningerne til lovforslaget, der udsprang af betænkning 1176/1989 om sognebåndsløsning og kirkelig betjening af folkekirken medlemmer udtaltes, at fastsættelse af regler blev udskudt, til der havde dannet sig en praksis på området.

Hvad der i dag udgør en særlig tilknytning, er således i vid udstrækning den enkelte præsts skøn.

Den kirkelige betjening, som medlemmet har ret til, er i almindelighed finansieret af kirkeskatten. Menighedsrådet har dog adgang til i et regulativ at fastsætte takster for medlemmers brug af kirken, og der er i princippet ikke noget til hinder for, at der fastsættes takster også for sognets egne beboere. Fastsættelse af takster for sognets egne beboere for andet end ekstraydelser, som f.eks. blomsterpyntning ved kirkelige handlinger er dog ikke almindeligt.

Det er muligt på frivillig basis at opnå kirkelig betjening i et andet sogn. Dette forudsætter, at man kan finde en præst, som er villig hertil, samt at menighedsrådet vil stille kirken til rådighed. Menighedsrådet kan i et regulativ fastsætte takster for udensogns brug, og man vil typisk skulle betale for sognets merudgifter.

For så vidt angår retten til begravelse har sognets beboere ret til at blive begravet på kirkegården i det sogn, hvor de bor. Personer uden for sognet, der enten har ægtefælle, forældre eller børn begravet på kirkegården, eller som på særlig måde har været knyttet til sognet, ligestilles med personer, der bor i sognet. Herudover kan det i vedtægten til kirkegården bestemmes, at også andre har adgang til at blive begravet på kirkegården.

Der er således også på begravelsesområdet mulighed for et meget vidt skøn i forbindelse med fastsættelsen af, hvad der medfører, at den pågældende på særlig måde har været knyttet til sognet.

2.1.2. Kirkeministeriets overvejelser

I betænkning 1491/2007 om folkekirken økonomi, afsnit 5.4.3., fremgår, at betænkning 1176/1989's overvejelser om særlig tilknytning på nogle punkter er utidssvarende. Udvalget foreslår som følge heraf en modernisering af reglerne for kirkelig betjening af udensogns medlemmer til afløsning af den nuværende § 7, således at den tidligere foreslåede præcisering, jf. betænkning 1176/1989 gennemføres.

Formålet hermed er at sikre en mindre vilkårlig forvaltning af tilknytningskravet i forhold til den nuværende praksis.

I betænkningens afsnit 5.4.3. anføres også, at de foreslåede ændringer af medlemsloven naturligt må følges af en tilsvarende modernisering af lov om folkekirken kirkebygninger og kirkegårde for så vidt angår retten til at blive begravet på kirkegården.

Kirkeministeriet er tillige af den opfattelse, at de nuværende regler for kirkelig betjeningen på nogle punkter er utidssvarende i forhold til de forventninger, som medlemmerne typisk vil have i dag. Sognebegrebet er for mange mennesker ændret, og tilhørsforholdet til bopælssognet er for mange medlemmerne ikke længere så entydigt som tidligere. Mobiliteten i samfundet er meget større i dag, end den var tidligere, hvilket bl.a. betyder at man flytter bopæl flere gange. Hermed bliver vigtige begivenheder som bryllup, dåb og begravelser knyttet til forskellige sogne, hvor man derfor vil føle en særlig tilknytning, f.eks. en person, der ønsker at få foretaget en kirkelig handling i sit gamle bopælssogn, hvor vedkommende er blevet konfirmeret. Der er i dag ikke nogen (klar) ret til kirkelig betjening det sted, hvor man tidligere har haft bopæl. Et andet eksempel er, hvor et medlem har nære pårørende, eksempelvis forældre, søskende, eller børn, boende i sognet. Det er oplagt, at i disse tilfælde vil mange mennesker føle en tilknytning til kirken i det tidligere bopælssogn eller til kirken i det sogn, hvor de har nære pårørende boende.

Det vil derfor være hensigtsmæssigt, at det præciseres, hvornår der er tale om særlig tilknytning til en sognekirke. Er der tale om særlig tilknytning, har medlemmet en ret til kirkelig betjening.

Der er i høringen over lovforslaget rejst kritik af, at fritidsbolig i sognet samt skolegang (for så vidt angår konfirmation) kunne give ret til kirkelig betjening. Det er anført, at et meget stort antal personer vil få adgang til kirkelig betjening via fritidsbolig, hvilket vil kunne skabe problemer for sognemedlemmernes adgang til kirkelig betjening. Endvidere er det også fremført, at retten til kirkelig betjening i det sogn, hvor man går i skole (for så vidt angår konfirmation) kan føre til, at konfirmationsforberedelse forsvinder fra de små sogne.

Det er for Kirkeministeriet afgørende, at retten til kirkelig betjening på baggrund af særlig tilknytning ikke kommer til at ske på bekostning af den lokale sognemenighed. Kirkeministeriet vil derfor alene opregne de tilfælde, hvor der altid foreligger særlige tilknytning. Det omfatter tilfælde knyttet til bopæl – det vil sige egen tidligere bopæl eller nære pårørendes nu-